

Persondatabeskyttelse

Retningslinjer for offentliggørelse af billeder

Udarbejdet af Personale og Digitalisering

Version 1.2 – oktober 2022

Ændringshistorik

Dato	Ændringer
01-06-2020	Retningslinjer udarbejdet
18-03-2021	Tilføjelse af retningslinjer for offentliggørelse af billeder af ansatte under B. Tag stilling til formålet pkt. 3 Samtykke og et spørgsmål/svar under F. FAQ
17-10-2022	FAQ'en tilrettet er tilrettet efter direktionsbeslutning 21-9-2022, hvor der står noget om billeder i brochurer/trykt materiale

Indledning

Disse retningslinjer supplerer Ringkøbing-Skjern Kommunes "Politik for offentliggørelse af billeder". Politiken sætter rammerne for offentliggørelse af billeder og videoer med personer, som kan identificeres. Politikens rammer suppleres i det følgende med en række konkrete eksempler på, hvornår vi må offentliggøre billeder og videoer af identificerbare personer.

Når der i teksten står "billeder", omfatter det også video-materiale.

Inden du kan offentliggøre et billede

Du skal gennemgå følgende trin, inden du må offentliggøre et billede:

A. Vurdering af billedet

1. Hvis personerne på billedet bliver udstillet, udnyttet eller krænket
2. Hvis billedet viser følsomme oplysninger om personer eller viser ansatte

3. Skal du indhente samtykke til offentliggørelse.

- B. Hvis der ikke kræves samtykke, skal du tage stilling til formålet med offentliggørelse af billedet.
- C. Oplysningspligt
- D. Indsigelse fra de personer, som kan identificeres på billedet
- E. Opbevaring og sletning
- F. FAQ
- G. Eksempler på billeder

De enkelte trin gennemgås neden for. Efter gennemgangen finder du en FAQ og flere eksempler på billeder, og beskrivelse af, hvorvidt de må offentliggøres.

A. Vurdering af billedet

1. Bliver personerne på billedet udstillet, udnyttet eller krænket?

Du skal kigge på ethvert billede, du gerne vil offentliggøre og med din sunde fornuft vurdere, om personerne herpå med rette kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket over det, der vises på billedet eller over den sammenhæng, du vil bruge det i.

Du skal prøve at sætte dig i personens sted og vurdere, om du selv ville føle dig udstillet, udnyttet eller krænket ved offentliggørelse. Når der er tale om billeder af børn, så skal du være ekstra opmærksom. Det er – som i alle andre sammenhænge – vores fælles ansvar at passe bedst muligt på børnene.

Hvis du vurderer, at personerne på billedet kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket, skal du indhente samtykke, hvis du stadig ønsker at offentliggøre det. Se nedenfor om samtykke.

Herunder eksempler på billeder, hvor man med rette kan føle sig udstillet, udnyttet eller krænket:

	Et barn som har tisset i bukserne. Personen kan med rette føle sig udstillet/krænket og billedet må derfor ikke offentliggøres uden samtykke.
	Sidste skoledag – udklædning Billedet kan med rette være krænkende at få offentliggjort. Offentliggørelse kræver derfor samtykke
	Skål Personen på billedet kan med rette føle sig udstillet/krænket, og billedet må derfor ikke offentliggøres uden samtykke.

	Næsepilleri Personen på billedet kan med rette føle sig udstillet/krænket, og billedet må derfor ikke offentliggøres uden samtykke.
---	--

2. Viser billedet følsomme oplysninger om personer?

Hvis billedet viser følsomme oplysninger om personer, som kan identificeres, skal du altid indhente samtykke.

Følsomme oplysninger er følgende:

- Race eller etnisk oprindelse
- Politisk, religiøs eller filosofisk overbevisning
- Fagforeningsmæssigt tilhørsforhold
- Genetiske data
- Biometriske data
- Helbredsoplysninger
- Seksuelle forhold eller seksuel orientering

Eksempler på billeder, der indeholder følsomme oplysninger:

	Specialområdet Billedet viser en person med særlige behov. Det kræver derfor samtykke inden offentliggørelse.
	En konfirmand Billedet indeholder følsomme oplysninger om personens religiøse overbevisning og må derfor ikke offentliggøres uden samtykke.

B. Tag stilling til formålet med offentliggørelse af billedet

Hvis din vurdering af billedet har medført, at der ikke skal indhentes samtykke, skal du tage stilling til, om formålet med offentliggørelsen af billedet er omfattet af pkt. 1 eller 2, se nedenfor.

1. Er formålet med offentliggørelse af billedet et led i kommunens myndighedsudøvelse?

Eksempelvis at informere borgerne/forældrene om, hvordan kommunen varetager sine opgaver ved billeder af aktiviteter, som foregår i en daginstitution.

Et andet eksempel er, når et botilbud gennem en lukket Facebook-gruppe ved brug af billeder, informerer pårørende om, hvad beboerne laver.

Det vil altid bero på en konkret vurdering, hvorvidt et billede kan offentliggøres som led i myndighedsudøvelsen.

2. Er formålet med offentliggørelsen i samfundets interesse?

Eksempelvis at fortælle borgerne om udviklingen og nye tiltag i Ringkøbing-Skjern Kommune. Andre eksempler er billeder, som giver borgerne indblik i de folkevalgte politikeres arbejde, samt giver borgerne mulighed for at følge med i større begivenheder i kommunen.

Det vil altid bero på en konkret vurdering, hvorvidt et billede kan offentliggøres i samfundets interesse.

Her er eksempler på kategorier af billeder, som kan offentliggøres:

- a. Billeder taget ved større offentlige arrangementer
- b. Billeder taget ved arrangementer, hvor borgmesteren og andre politiske repræsentanter er til stede
- c. Billeder taget i forbindelse med indvielses- og åbningsarrangementer
- d. Billeder taget i forbindelse med begivenheder med lokal- og nationalhistorisk interesse
- e. Billeder af direktionen

3. Samtykke

Hvis offentliggørelsen ikke er omfattet af et af de to nævnte formål, skal du indhente samtykke fra den/de personer, der kan identificeres på billedet, inden du offentliggør.

Billeder af de ansatte på arbejdet vil som udgangspunkt ikke kunne offentliggøres uden den ansattes samtykke, se yderligere information under FAQ.

Det helt grundlæggende krav til samtykket er, at det skal være indgået frivilligt og på et oplyst grundlag. Det er vigtigt, at de, der underskriver samtykkeerklæringen, ved, hvad de skriver under på. Borgeren/den ansatte skal derfor ved indhentelse af samtykke have præcis information om formålet med fotograferingen mv.

I de tilfælde, hvor Ringkøbing-Skjern Kommune ønsker at offentliggøre billeder flere steder, skal borgeren/den ansatte kunne vælge, hvilke steder man ønsker at give samtykke til offentliggørelse.

Samtykkeerklæringer skal altid indeholde information om, at samtykket kan trækkes tilbage og hvordan det kan trækkes tilbage. Se nærmere om konsekvenser ved at trække samtykke tilbage under FAQ.

Samtykket bør være skriftligt, da det er Ringkøbing-Skjern Kommune, som skal kunne dokumentere, at samtykket foreligger.

C. Oplysningspligt

Uanset om offentliggørelse sker med formål i myndighedsudøvelsen, samfundets interesse eller med forudgående samtykke, skal personerne på billedet vide:

- Hvem vi er.

- Hvor vi vil offentliggøre billedet.
- Formålet med offentliggørelsen, se oven for – hvis det er samtykke, så muligheden for at trække samtykket tilbage.
- Opbevaring og sletning af billedet.
- Muligheden for at gøre indsigelse mod offentliggørelse.
- Muligheden for at bede om indsigt i eller sletning af billedet.
- Hvem databeskyttelsesrådgiveren er.
- Muligheden for at klage til Datatilsynet.

Oplysningspligten håndteres på forskellige måder afhængig af, hvem der er på billedet:

- Børn/elever, borgere, forældre, pårørende samt ny-ansatte:
 - Du skal sørge for at oplysningspligten bliver opfyldt
 - Der kan på nogle fagområder være udsendt en generel orientering med ovennævnte punkter til f.eks. elever, borgere eller pårørende. Du skal undersøge om dette er tilfældet ved din kontaktperson.
 - Ellers skal du selv sørge for det.
- Gæster
 - Er der "gæster" med på billedet, dvs. andre end forældre/pårørende/børn i daginstitutionen/elever/borgere på plejecentre/borgere i botilbud mv./ansatte under Ringkøbing-Skjern Kommune, skal du sikre dig, at disse er orienteret om den påtænkte offentliggørelse af billedet. Dette kan du gøre ved f.eks. at få en taler til indledningsvis at oplyse om, at vi vil tage billeder, som vi ønsker at offentliggøre. Taleren skal oplyse hvor og til hvilket formål offentliggørelsen vil finde sted, samt at man kan henvende sig til en navngiven person, hvis man ikke ønsker at være på billedet. Yderligere opsættes plakater indeholdende oplysningspligten. Denne henviser taleren til for yderligere information.
 - Hvis du er i tvivl om, hvordan oplysningspligten skal overholdes, kan du kontakte din GDPR-kontaktperson. Du kan se [her](#), hvem der er din GDPR-kontaktperson.

D. Indsigelse

Du skal stadig respektere et nej!

Hvis du får en henvendelse fra et barn, en elev, forældremyndighedsindehaver, pårørende, borger på et plejecenter, borger på et botilbud, en gæst mv., der beder om at få et specifikt billede fjernet fra fx hjemmesiden, skal du gøre det. Dette kaldes at gøre indsigelse.

En indsigelse mod offentliggørelse kan gælde et specifikt billede eller være af helt generel karakter, hvis vedkommende modsætter sig offentliggørelse af alle billeder af pågældende. Det er dit ansvar at sikre, at ingen personer på billedet har modsat sig den offentliggørelse, du påtænker. På samme måde, som man har styr på, om en elev eller en ældre på et plejecenter fx har allergi, så skal man også have vide, hvilke personer, der ikke må offentliggøres billeder af. Har du ikke viden om, hvorvidt personen har modsat sig brug af billeder, så kan billedet ikke offentliggøres.

E. Opbevaring og sletning

Billeder af personer, der kan genkendes, er personoplysninger, som personerne har ret til indsigt i.

Derfor skal du sørge for at have overblik over billederne, så du nemt kan finde et billede, der ønskes indsigt i.

Du må kun opbevare de billeder, som er nødvendige for dig, og derfor skal du sørge for at slette unødvendige billeder både i dit arkiv og der, hvor de er offentliggjort. Du skal have en procedure, der sikrer, at dine billeder med jævne mellemrum gennemgås og unødvendige slettes. Proceduren skal du kunne dokumentere, hvis Datatilsynet efterspørger den.

F. FAQ

Nedenstående spørgsmål/svar er blot eksempler, som man kan drage direkte paralleller til på eget område i det omfang der er tale om lignende situationer.

Spørgsmål	Svar
Hvad er et personbillede?	Et billede er et "personbillede", når der er personer på det, som kan identificeres. Det kan kræve, at man zoomer ind på et billede og selvom det kun er en mor, der kan genkende sit barn, vil det være et personbillede.
Hvad betyder offentliggørelse?	Offentliggørelse skal forstås sådan, at billeder anvendes eksternt på f.eks. en institutions hjemmeside, en Facebook-side, AULA mv. Intern brug af billeder på f.eks. Forum eller på opslagstavlen i et personalerum er ikke offentliggørelse.
Må man bruge billeder af borgere/ansatte i en brochure eller andet skriftligt materiale, som offentliggøres?	Det anbefales, at der bruges modelbilleder. Hvis man ønsker at gøre brug af billeder af "rigtige" mennesker, bør det ske på baggrund af en kontrakt. Skabelon til kontrakten kan findes her – https://intranet.rksk.dk/documents/165424
Hvor finder man modelbilleder til brug i foldere/pjecer mv.?	Kommunen har en aftale med Colorbox, som kan bruges af alle. For at bruge modelbilleder hos Colorbox, skal man oprettes som bruger. Man opretter sig som bruger på dette link https://www.colorbox.dk/request/e60e1490
Må man bruge samtykke i alle situationer?	Man må ikke for en sikkerheds skyld bruge samtykke. Det strider mod lovgivningen at bruge samtykke, hvis man har lov til at offentliggøre billeder som en myndighedsopgave eller i samfundets interesse. Problemet med samtykke er også, at det kan trækkes tilbage.
Har det en betydning, hvem der er på billedet?	Nej, det har ingen betydning. Disse retningslinjer gælder for alle. Det betyder: alle borgere i alle vores institutioner, gæster til diverse arrangementer mv.
Må man lægge billeder og film med personer på kommunens/institutionens Facebook-side?	Vurderingen af, om et billede må offentliggøres, afhænger af billedet og formålet med offentliggørelsen. Det hører også med til overvejelserne, om de personer, der optræder i materialet, med rimelighed kan føle sig krænket, udnyttet eller

	udstillet. Kommunen må behandle billeder og film med personer, hvis det sker som led i kommunens udførelse af sine opgaver, og man må som udgangspunkt gerne reklamere for eksempel for arrangementer på skoler, biblioteker og lignende. Datatilsynet har udgivet en podcast om brug af billeder, og tilsynet har en særskilt hjemmesidetekst om billeder på internettet med tilhørende video. Podcasten finder du her: https://www.datatilsynet.dk/generelt-om-databeskyttelse/podcast/brug-af-billeder/ <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Må man tage billeder af børnene i institutioner og skal der indhentes samtykke fra forældrene?	Kommunen må gerne behandle billeder og film af personer, hvis det sker som led i kommunens udførelse af sine opgaver. Det kommer derfor an på, hvad formålet er med billederne. Hvis formålet er at offentliggøre disse og vise hvilke aktiviteter børnene er en del af, og dermed informere kommunens borgere (herunder forældrene) om, hvad kommunen varetager af opgaver, vil der normalt ikke være nogen problemer Samtykke kan dog være nødvendigt, hvis man ønsker at offentliggøre oplysninger om f.eks. helbred eller religion. <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Må botilbud bruge lukkede Facebook-grupper?	Kommunen må gerne offentliggøre billeder og film med personer, hvis det sker som led i kommunens udførelse af sine opgaver. Hvis formålet er at informere pårørende om, hvad beboerne laver, er dette både sagligt og fornuftigt. Hvis det derimod er en åben Facebook-gruppe, så skal der altid indhentes samtykke, hvis personerne på billederne er beboere på et botilbud. <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Må der være billeder af børnene på garderobekasserne i børnehaver og skal der i så fald indhentes samtykke fra forældrene?	Her er der tale om, at det sker som led i kommunens udførelse af kommunens opgaver, så det må man godt. Hvis nogen forældre skulle have indvendinger mod det, kan man i dette tilfælde lade være med at sætte et billede på kassen. <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Er kommunen ansvarlig for, når forældre lægger billeder af elever taget i skoletiden på deres private sociale medier profiler som f.eks. Instagram	Forældre og børn er selv ansvarlige for, hvad de lægger op på deres egne profiler på sociale medier. Det er underordnet, hvor billederne er taget.

eller Facebook? Og skal der indhentes samtykke fra de andre elevers forældre?	<i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Må taxachaufføren få udleveret navn samt billeder af de børn, han skal hente? Børnene har ikke altid et sprog.	Vurderingen her er, at det sker som led i kommunens udførelse af kommunens opgaver og derfor må man gerne videregive et billede. I dette tilfælde giver det god mening af videregive billedet, så chaufføren ved, hvilket barn der skal hentes. <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Skal man klippe elever ud af klassebilleder, når de ikke længere går på skolen?	Man behøver ikke klippe børn ud af billederne, bare fordi de skifter skole, eller går ud af skolen. Kommunen må behandle billeder, når det er nødvendigt for udførelsen af kommunens opgaver, og brug af gruppe- og klassebilleder har altid haft en grundlæggende betydning for skoler. <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Hvad skal man gøre, hvis et samtykke trækkes tilbage? Skal man kigge gamle billeder igennem og klippe de pågældende personer ud?	Det er altid hensigtsmæssigt at overveje et andet formål med behandlingen end samtykke, eksempelvis om ikke behandlingen af billederne ligger inden for kommunens myndighedsudøvelse. Hvis man bruger samtykke, så er der nemlig en risiko for, at det trækkes tilbage. Det har dog ingen betydning for lovligheden af behandlingen, der var baseret på samtykke inden tilbagekaldelsen. Tilbagekaldelse af samtykke vedrører kun den fremtidige behandling af billeder. Det er under alle omstændigheder ikke nødvendigt at klippe i gamle billeder. Det er i øvrigt altid en god ide at begrænse brugen af billeder til det nødvendige, således at man f.eks. ikke gennem flere år ophober store mængder af billeder. <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Hvordan er det med overvågningsvideoer på f.eks. rådhuset og institutioner for f.eks. at forebygge indbrud og hærværk, hvor man kan se personer?	I disse tilfælde skal man overholde reglerne for TV-overvågning. <i>Kilde: Datatilsynets svar på KL's Benspændskatalog.</i>
Skal der altid indhentes samtykke før offentliggørelse af billeder af ansatte?	Ja, udgangspunktet er, at der skal indhentes samtykke, men det kan ikke udelukkes, at der i konkrete tilfælde – navnlig under hensyn til de funktioner, som en medarbejder skal udføre – vil kunne offentliggøres billeder af den pågældende på internettet uden at indhente samtykke.

	Hvis billeder af ansatte bruges i brochurer og andet trykt materiale, bør det ske med en kontrakt som grundlag. Se tidligere i FAQ'en.
--	--

G. Eksempler på billeder

	Aktivitet Billedet er harmløst og må offentliggøres uden samtykke.
	Klassebillede Billedet er harmløst og må offentliggøres uden samtykke.
	Portrætbillede Billedet er harmløst og må offentliggøres uden samtykke.
	Svømmehal Det vil normalt ikke være i orden af offentliggøre billeder fra en svømmehal, men fordi personen ikke kan genkendes, er det ok at bruge uden samtykke.
	Undervisningssituation Billedet er harmløst og må offentliggøres uden samtykke.

	Ansatte på job Se ovenfor i FAQ.
	UPS! Billedet er harmløst og må normalt gerne offentliggøres uden samtykke, men fordi en forælder har modsat sig brug af sit barns billede, må det ikke offentliggøres.